

Izhaja ob 4 zjutraj.

Stane mesečno 10— Din
za inozemstvo 20—

Oglaš po tarifu.

Uredništvo:

Miklošičeva cesta št. 16/1
Telefon št. 72

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko.

Upravištvo:

Ljubljana, Prešernova
ul. št. 54. Telef. št. 36.

Podružnice:

Maribor, Barvarska ulica
št. 1. Tel. št. 22.

Celje, Aleksandr. cesta.

Račun pri pošt. čekov.
zavodu št. 11.842.

Imenovanje velikih županov izvršeno!

POZNO ZVEČER JE KRALJ PODPISAL UKAZ O IMENOVANJU. — V MARIBOR PRIDE DR. SAJOVIC IZ KOČEVJA!

Beograd, 26. decembra. r. Ministrski svet je na svoji današnji seji postavil sledečo listo kandidatov za mesta velikih županov: Štefan Belić za Kragujevac, Ojuro Bošković za Bitoli, Vujo Ružić za Požarevac, M. Sretković za Kosovski Mitrovico, M. Gjaković za Cetinje, dr. Fran Gabrek za Zagreb, Vasa Aleksić za Sabac, M. Nikolić za Sarajevo, Jovan Perović za Split, Juraj Grisogono za Dubrovnik, Toša Todorović za Banjaluko, Vasa Šanović za Vukovar, M. Ševčević za Novi Sad, Dragotin Todorović za Vranjo, Boža Kostić za Valjevo, A. Vidović za Niš, Sretan Pavlović za Užice, Pera Lapujević za Zaječar, Zorko Spasojević za Čačak, Marko Novaković za Kruševac, Jovan Božić za Osijek, dr. Ivan Sajovic iz Kočevja za Maribor. (Ljubljanskega velikega župana poročilo ne omenja. Ur.)

Ukaz že podpisan.

Beograd, 26. decembra. b. Kakor se pozno zvečer doznavajo, je bila lista velikih županov še noč v ožjem sestanku

Poostrenje spora med Pašićem in Protićem

PAŠIĆ ODKLANJA PROTIĆEVO KANDIDATURO IN HOČE SAM KANDIDIRATI V PROTIĆEVH OKRAJH.

Beograd, 26. decembra. ra. V parlamentarnih krogih se trdovratno vzdržuje trditve, da je nastal v radikalnem klubu razcep zato, ker se ni ugodilo Protićevi zahtevi, da se v proglas stranke ne umejejo stvari, s katerimi bi se negirala politika g. Protića nasproti hrvatskemu bloku. Trdilo se je že, da je moral g. Protić pristati na sprejetje klavzule, s katero se obeležuje možnost izpremembe ustave. Na ta način naj bi se uravnal spor, ker bi se g. Protić zadovoljil.

Protić pa je objavil v »Radikalu« članek, v katerem trdi, da je radikalna stranka na križpotu. Z njim je skušal g. Protić preudicirati odločitvi stranke v tem pogledu s tem, da je zagovarjal svojo tezo. »Pravda« doznavajo sedaj, da Pašić ni popustil Protićevi zahtevi glede ustave. Pristal je le na to, da se v stran-

kinem komunicirajo spominja le želja za sporazumno delo s Hrvat. Dalje piše »Pravda«, da se Pašić tudi odločno protivi kandidaturi Protića v imenu radikalne stranke. V Protićevih volilnih okrajih t. j. v Vel. Bečkereku in v Kruševcu da namerava zato kandidirati Pašić sam.

PAŠIĆ SE OTRESA KONKURENTOV.
Beograd, 26. decembra. b. V demokratskem in radikalnem glavnem odboru se vrše živahne debate glede oseb, ki imajo kandidirati na posrednih mestih. Med sedanjimi radikalnimi ministri imajo, kakor doznavajo vaš dopisnik, najmanj izgleda biti zopet izvoljeni sedanji zunanji minister dr. Ninčić in sedanji minister pravde Laza Marković, za katere radikalni glavni odbor sploh ne najde mesta, na katerem bi ta dva gospoda kandidirala pri novih volitvah.

Ministrski svet

Beograd, 26. decembra. b. Včeraj je imel ministrski svet večurno sejo, na kateri so referirali: minister Ninčić o zunanjih političnih situaciji, min. Milorad Vujičić o notranjem političnem položaju ter o svojih pripravah za volitve v svojem resoru in o namestitvi uradništva. Minister saobračaja je zahteval večje kredite. Minister socialne politike je poročal o spremembah o stanovanjskem zakonu, ki naj bi stopil v veljavo s 1. januarjem 1923. Daljša razprava se je vodila tudi o premetitvi uradništva.

BOLGARSKA ŠPIJONSKA ORGANIZACIJA V BEOGRADU.

Beograd, 26. dec. b. Danes je prišla beogradska policija na sled velikanski špijonski organizaciji Bolgarov v naši državi. Ta organizacija je imela svoj sedež v Beogradu. V interesu nadaljnjih poizvedb policija za enkrat še ni izdala nobenega poročila, vendar doznavajo naš dopisnik iz verodostojnega vira, da obsega ta špijonska organizacija preko 100 članov, katerih večji del se nahaja v Beogradu, drugi pa so razmeščeni po notranjosti Srbije. Ker so vpletene v to afero tudi neke naše politične osebnosti, se pričakuje pri nadaljnjih odkritjih velike senzacije.

PRVO ŽREBANJE DRŽAVNEGA AGRARNEGA POSOJILA.

Beograd, 26. decembra. Po rešenju finančnega ministra od 20. decembra t. l. se izvrši 2. januarja 1923 prvo srečanje 4 odst. posojila za likvidacijo agrarnih odnošajev v Bosni in Hercegovini. Zrebanje se bo vršilo v generalni direkciji državnih dolgov v finančnem ministrstvu 2. januarja dopoldne.

NOVI KONZULATI.

Beograd, 26. decembra. r. Naša vlada namerava v kratkem otvoriti v severni Ameriki še štiri konzulate, kajti dosedanj konzulati ne morejo obvladati vsega posla, ker je v Ameriki nad en milijon jugoslovanskih izseljencev. V mnogih krajih se zato obračajo naši izseljenci za pomoč na avstrijskega ali italijanskega konzula, ker ni naših konzulatov.

Bivša črnogorska kraljica pride v Beograd?

ČRNOGORSKA DINASTIJA HOČE SPREMENITI SVOJO POLITIKO.

Beograd, 26. novembra. r. »Tribuna« poroča, kakor zatrjuje, iz povsem verodostojnega vira, da namerava priti bivša črnogorska kraljica Milena v Beograd, da uredi finančno stanje črnogorske dinastije. Člani dinastije se hočejo po isti informaciji naseliti stalno v Jugoslaviji

da tako desaurirajo one črnogorske emigrante, ki so doslej zlorabljali bivšo črnogorsko kraljico in kraljevo hišo za svoje spekulativno rovarjenje proti Jugoslaviji. Naša vlada je baže privolila, da pride kraljica Milena v Beograd

Mussolini odeva Italijo v fašistovsko obleko

FAŠISTOVSKI PREFEKTI. — DRŽAVNI GRB S FAŠISTOVSKIM ZNAMENJEM.

Rim, 26. decembra. u. Kakor se je že sporočilo, so sedaj pričeli z imenovanjem fašistov na važna državna mesta. Za prefekte v Turinu, Palermu in Cagliariju so bili imenovani trije fašistom naklonjeni generali. Prihodnji ministrski svet se bo bavil s vprašanjem, kako naj se poenostavi delovanje italijanske varnostne policije. Pri tem se bo delokrog državne brambe, ki jo je ustvaril Nitti, zelo omejil. Vesti o uvedbi predhodne cenzure za liste se dementirajo, vendar pa se pripoznava, da so izvršene vse pred-

prilave zanj. Znak fašistov, (zvezani snopi palic) bo na novem kovanem denarju. Zigi zunanjega ministrstva imajo že ta znak.

Med božičnimi prazniki zunanje-politični položaj ni napredoval. Vlado listi ugotavljajo, da bo Mussolini, ako se do januarja ne doseže med državni spoznanje glede preliminarne predlagal odgoditev. Mussolini je danes imel daljši razgovor s francoskim odpravnikom poslov.

Manjšinski konflikt v Lausanni

TURKI SE PROTIVIJO UDELEŽBI BOLGAROV IN ARMENCEV.

Lausanne, 26. decembra. u. Turški delegat in minister Riza Nuri bej je danes predložil predsedništvu manjšinske podkomisije oster protest. Ta podkomisija je namreč danes opoldne sporočila, da bo na prihodno sejo podkomisije pripušena ne samo armenska, temveč tudi bolgarska delegacija.

Turški protest veli med drugim: »Že v zadnji seji je turška delegacija predložila svoje pridržke proti pripustitvi bolgarske delegacije. Takrat se je sklenilo da se bo ta delegacija sprejela le od zavznikov. Danes moramo ugotoviti, da se boste bolgarska in armenska delegacija sprejeli pred celo podkomisijo. Protestiramo proti tej nameri. Taka seja ne bi mogla imeti uradnega značaja. Izjave, ki bi se podale na tej seji, se ne smejo sprejeti v zapisnik seje. Konferenca poznala le dve stranki: Na eni strani velisile, na drugi strani Turčija. Seja, katere se ne bi udeležila Turčija, zanj ne bi eksistirala.

Klub turškim pridržkom vztraja dalje predsedstvo konference na tem, da se sprejme tudi armenska delegacija. Ta delegacija sestoji tudi iz turških podanikov ter poudarja, da zastopa v Turčiji bivajoče Armence. To se pravi izgravnati proti državi njene državljanke. Vsled tega bi Turčija morala smatrati za zelo dvomljivo vse prevzete obvezno-

sti glede turške suverenitete. Z druge strani pa se mora vprašati, kakšen ofi- cialni značaj ima ta armenska delegacija. Vsa sporna vprašanja med Armenci in Turki so že urejena s posebno pogodbo.

Tudi lord Curzon je izjavil, da so ti člani armenske delegacije privatne osebe. Manjšinska podkomisija bi v tej formi prekoračila okvir svojega delovanja. Turčija meni, da ima pravico, da se ne udeležijo teh posvetovanj, ako se sprejme ta delegacija. V tem slučaju predlaga Turčija, da se zasljišijo tudi delegacije Egipta, Sirije, Palestine, Iraka, Indije, Tripolitanije muslimanskih manjšin iz Rumunije, Bolgarije in Grčije; zlasti zadnje delegacije se vedno obračajo na turške delegacije, da bi mogle uveljaviti svoje zahteve.

TAJNI ANGLEŠKI PREDLOGI TURKOM

Lausanne, 24. decembra. u. Drugi turški delegat Hasan bej, ki je bil prej turški finančni minister, odputuje v najkrajšem času v Angoro. V turški delegaciji ga bo zastopal pariški poslanik angorske vlade Ferid bej. Hasan bej se bo vrnil šele v dveh ali treh tednih. Kakor se doznavajo, potuje v Angoro z zelo važnimi gospodarskimi in finančnimi predlogi Angležev, čijih odklonitev ali sprejem po angorski vladi bo še velikega vpliva na izid lausanske konference.

Odkrita monarhistična zveza v Nemčiji

Hamburg, 26. decembra. s. Pred dnevi so odkrili v uradih tovarnarja Rickelsa v Ottensenu pri Altoni tajno monarhistično zvezo, ki je imela v teh prostorih že več mesecev svoje sestanke. Zveza je obstojala po večini iz bivših nemških častnikov, ki so sedaj v civilnih poklicih. 23 članov zveze je bilo aretiranih. V lokalih, kjer so se vršili sestanki so našli mnogo sumljivih dokumentov. V stanovanjih 17 aretiranih članov zveze, ki bivajo v mestu, so našli mnogo pušk, ročnih granat itd. Ves material bo izročen državnemu sodišču v Leipzigu.

PRISILNO POSOJILO NA MADŽARSKEM.

Budimpešta, 26. decembra. u. Pri ziganju avstro-ogrskih novčanec na Madžarskem so imetnikom izdali za polovico predloženega denarja le državne vrednotnice, drugo polovico pa so izplačali v madžarskih ziganjskih novčanicah. Ziganje se ni vršilo zaradi devalvacije, temveč zaradi 50odst. prisilnega posojila. Te vrednotnice bodo izmenjane v državne srečke po tisoč, dvatisoč, pettisoč in desetisoč kron, ki bodo izplačane v 50 letih. Izdanih bo v celem 1,300.000 srečk v znesku tresh milijard kron.

Pri tej zamenjavi se bo vlada okoristila z znatno vsoto, ker niso vrednotnice izstavljene na okrogle tisočake in mora vsak imetnik, čigar vrednotnica pretega okroglo število, doplačati v gotovini znesek, ki mu manjka do prihodnjega tisoča.

Darujte za Ciril-Methodovo družbo!

Izgredi v Belgiji

Bruselj, 26. decembra. u. Ker je parlament na svoji zadnji seji odobril predlog o flamiziranju univerze v Gentu, ki je bila doslej francoska, se je notranje-politični položaj silno poostiril. V Bruslju in po nekaterih drugih mestih je prišlo vsled tega do krvavih demonstracij, ki so jih izzvali v prvi vrsti akademiki. Posebno ostro obliko so zavzele sinoči demonstracije v Bruslju, kjer so dijaki uprizorili izgrede proti Flamcem. Policija je morala rabiti orožje. Mnogo dijakov je bilo ranjenih. Danes je bil vzpostavljen red in mir. Kakor se govori, se pripravljajo nove demonstracije. V Gentu je prišlo do krvavih spopadov med Flamci in antiflamskimi dijaki, ki so se vrnili od demonstracij v Bruslju. Tudi v Louvainu je prišlo do nemirov. V francoskih delih Belgije so morali redarji čuvati stanovanja onih poslancev, ki so glasovali za flamizacijo univerze. Izgleda, da bo prišlo do še hušjih izgredov.

ŽELEZNIŠKE NESREČE.

Dunaj, 26. decembra. u. Vsled goste megle se je v soboto dogodila med postajama Leopoldsdau in Jedtersee težka železniška nesreča. Tri osebe so bile usmrčene.

Valencia, 26. decembra. u. Pri železniški nesreči pri Jatri je bilo 12 oseb mrtvih, 90 pa ranjenih.

FRANCOSKI PARLAMENT PROTI RAZDRŽAVLJENJU TELEFONA.

Pariz, 26. decembra. u. Zbornica je v soboto s 397 proti 170 glasovom odklonila predlog, naj se državno telefonsko omrežje prepusti privatni industriji.

Ljubljana, 26. dec. Politične stranke so državi potrebne. Brez njih se ne more razviti normalno tekmovalno sposobnih sil. Slabo je seveda, če je te dobrote preveč, kajti mesto organizacije sil, nastopa njihovo cepljenje v nič in mesto plemenitega tekmovalnega nastaja medsebojno zajedanje, ki gre na koncu konca na račun države in ljudstva. Stranke so živ organizem in se razvijajo po razmerah, prilagode se potrebam, vse to v okviru glavnega svojega idejga cilja.

Demokratska stranka je preživela v poslednjih letih težke izkušnje. Komaj nastala iz raznih predvojnih skupin, je bila na mah postavljena pred najvišje odgovornosti. Še najbolje ji je bilo, kadar je bila v opoziciji. Na vladi je bila v vseh petih letih svobode sama le pozimi leta 1919—20 in se spominimo, da je v deželni vladi v Ljubljani bila sama le od 7. nov. 1919 do 20. febr. 1920. Ves ostali čas je bila v opoziciji, ali pa v koaliciji, enkrat pod predsedstvom g. Protića, drugič pod predsedstvom g. Pašića. Demokratskega režima torej doslej v tej državi ni bilo in je vse zvratanje odgovornosti na demokrate ena izmed cenjenih laži, ki se tako lahkoverno širijo v naši javnosti. Zlasti ni bilo demokratskega režima, odkar je bila izbrana skupščina.

Koalijski režim je prinesel demokratom samo bremena, a nobenih ugodnosti. Vendar se mu z ozirom na državo demokrate niso mogli odtegniti. Izstop demokratev iz vlade je pomenil za našo ožjo domovino vstop klerikalcev v vlado z vsemi posledicami glede uprave in tudi glede ustave. Zato so v njej vztrajali, dokler ni iztekla doba parlamenta in uradništvu ter invalidom na ljubo bi bili vztrajali še mesec ali dva brez ozira na popularnost in demagoge.

A prišlo je drugače. Ne z odgovornosti demokratev; kajti radikalci so potegnili — izrabivši zaresbški kongres — siloma moč izključeno nase. Uradnike in izenačenje invalidov so pustili pastj brez usmiljenja.

S tem je za demokrate nastala čisto nova situacija. Kar jih je prej vezalo, je samo od sebe odpadlo. Njihov širokopotezni jugoslovanski državni program, njihova socialna načela, vse to je sedaj v novem razvoju brez ozira na koalicijske in vladne vezi. Ni dvoma, da situacija sama demokrate žene krepko na levo, to je tja, kamor jim itak kažejo glavne smernice njihovega programa.

Rekli smo, jugoslovanski program: Proti radikalni veslebsčini postavljajo demokrate formulo jugoslovenstva, ki edino v enaki in pošteni meri uvažuje neveljavne zasluge in odločilni pomen srbskega plemena v tej državi, historično in gospodarsko centralno važnost hrvatskva, kakor tudi kulturno zaščito in ulogo Slovencev v njej.

Pristavili smo, da se prav tako brez vezi in ozirov more razvijati naš socialni program. Kar je v Jugoslaviji socialnega zakonodavstva in zavodov, to je itak vse izključno delo demokratev, ki so bili v tem vprašanju v neprestanem boju z radikalno stranko. Tudi v tem oziru odpadajo pomisleki vsled same situacije in razvoj na levo je samo od sebe dan. Mesto da bi to dejstvo brezpogojno pozdravili in ga pospeševali mnogi, ki jih vodi le osebna politika, na prav malenkostne načine napadajo in mečejo polena. A to na stvari nič izpremeniti ne more: Kar je za moderna načela odreenelo, kar zida svojo moč na kapitalu in pritisku, to pojde v salone nove radikalne vlade, drugo pa pojde na levo. S tem bo zaprečena tudi zmaga plemenske reakcije in iz nje neizbežno sledeci ter pretežji kompromis med srbskim radikalizmom in slovenskim klerikalizmom.

Trinajste plače ne bo!

Beograd, 26. decembra. r. Urednik »Politike« je bil danes pri novem finančnem ministru Stojadinoviću, ki mu je med drugim izjavil, da ne more pristati na izplačilo trinajste mesečne plače uradništva, ker — nima za to potrebne denarja. Izplačilo trinajste plače, kakor sploh povišanje uradniških prejemkov bo mogoče šele le potem, ko bodo uvedeni novi davki.

MODIFIKACIJA SOLUNSKE KONVENCIJE.

Beograd, 26. decembra. r. Naš poslanik na grškem dvoru g. Balugdžić prispele dni iz Aten v Beograd. Njegovo potovanje je v zvezi z modifikacijo konvencije naše države z Grčijo glede svobode cone v Solunu. Te modifikacije se bodo izvršile ob navodilih naše vlade.

NINČIĆ PRI KRALJU.

Beograd, 26. decembra. r. Včeraj je bil sprejet pri kralju zunanji minister dr. Ninčić, katerega je kralj zadržal tudi na kosilu.

NOVI POŠTNI PRAVILNIK.

Beograd, 26. decembra. Na predlog ministra pošte, je ministrski svet odobril novi pravilnik o ustroju poštne službe. Novi pravilnik stopi v veljavo s 1. januarjem 1923.

Splošne dolžnosti davkoplačevalcev v I. četrtletju 1923

(Opozoritev trgovske in obrtniške zbornice za Slovenijo v Ljubljani.)

I. Vložitev napovedi.

a) Za dohodnino. Rok za vložitev poteka koncem januarja 1923. Do tega roka mora vsakdo, kdor že plačuje dohodnino, vložiti napoved iz lastnega nagiba, da se ogne zamudnim posledicam § 205, zakona o osebnih davkih. Davčna oblastva niso več dolžna opozarjati davkoplačevalcev s posebnimi pozivi na njihovo dolžnost, ampak so upravičena vsem, ki ne vložijo napovedi v določenem roku, odmeriti dohodnino po uradnih pripomočkih. Posebne pozive dobe le oni, katerim namerava davčno oblastvo za leto 1923 priložiti predpisani dohodnino.

b) Za rentnino. Hkratu za napovedbo za dohodnino je vložiti tudi napoved za rentnino. Za vložitev napovedi za rentnino ne dobi nihče posebnega poziva. Napovedi za rentnino ni treba vlagati davkoplačevalcem, ki že plačujejo rentnino in svojega bivališča tekem leta niso izpremenili, ako se njihovi rentnini zavezani dohodki niso pomnožili.

Tiskovine za te napovedi se dobijo pri davčnih oblastvih in davčnih uradih. Komur je negomoče vložiti napoved v določenem roku, naj s primerno utemeljitvijo pravočasno prosí za podaljšanje roka.

II. Naznanilo o izplačanih službenih prejemkih.

Vsako, kdor izplačuje službene prejemke, stalne ali premenljive v višini, ki utemeljuje za dohodnino davčno dolžnost, je zavezan do konca januarja 1923 naznaniti te prejemke davčnemu oblastvu na posebnih tiskovini.

III. Prizivni rok.

Vsled odprave davčnih plačilnih nalogov so predpisi odmerjenih davkov javno razgrnjeni pri davčnih oblastvih, davčnih uradih in županstvih. Razgrnitev se javno razglasi na kraljevo običajen način.

Predpisi so razgrnjeni 15 dni. Prizivni rok se pričena s 16. dnem po razgrnitvi in traja 15 dni. Prekoračenje prizivnega roka se izpregleda le, če je bil kdo po kakem naravnem dogodku, ali po kakem drugem nepreračunljivem dogodku zadržan vložiti pravočasno priziv ali če on ali njegov pooblaščenec brez lastne krivde ni zvedel za razgrnitev predpisanega izkaza. — Pred potekom prizivnega roka vložene prošnje za podaljšanje roka ali za prijavo odmere podstave prekinejo z dnem vložitve prizivni rok, ki počne zopet teči še-le z vročitvijo rešitve. Za utemeljitev dohodninskega priziva je davčni zavezanec upravičen prositi, da se mu dovolj vpogledati in prepisati akte o njihovi davčni prireditvi. Prizivni rok se tudi v tem primeru prekine, kakor pri drugih za prijavo odmerne podstave.

Davčna oblastva imajo nalog, da uredijo razgrnitev predpisanih izkazov na ta način, da se bo vršila ob naprej določenih rokov in sicer prvih 15 dni vsakega koledarskega četrtletja za vse davke, odmerjene v preteklem koledarskem letu. — O davkih, ki so jih davčna oblastva odmerila v IV. četrtletju 1922, bodo v smislu gornjega naloga razgrnjeni predpisani izkazi prvih 15 dni meseca januarja 1923, v kolikor niso davčni zavezanci na razgrnitev izven tega roka posebej opozorjeni.

IV. Jamstvo za dohodnino.

Industrijski obrati, ki so na podlagi jamstva za dohodnino, uveljavljenega s čl. 155 št. 4, fin. zakona za leto 1922/23 pobrali dohodnino od izpremenljivih službenih prejemkov svojih nameščencev, so zavezani v IV. četrtletju 1922, pobrane zneske odpremiti davčnemu uradu do 14. januarja 1923 s posebnim izkazom v dveh izvodih.

V. DAVEK NA POSLOVNI PROMET.

a) Davkoplačevalci, ki so zavezani plačevati davek po knjigi opravljenega prometa (razum podjetja, zavezanih javni računodajci, vsi obrati in podjetja, katerih promet je v minulom letu presegal 360 tisoč dinarjev) so dolžni plačati davek na

poslovni promet za IV. četrtletje 1922 do 30. januarja 1923 in hkratu predložiti prijavo ali z uporabo stare tiskovine kjer so se na razpolago, ali po vzorcu, objavljenem v razglasu delegacije ministrstva financ z dne 22. maja 1922 A I 6/3 (Uradni list z dne 3. junija 1922 št. 59). Zamudniki se še posebej opozore na svojo dolžnost ali s posebnim pozivom ali z javnim razglasom ter z zapretim uradno oceno ter vrednostnih glob. Kdor vložil nepravilno prijavo izgubi pravico pritožbe.

c) Davkoplačevalci, katerih promet ni v minulom letu presegal zakonito določene meje 360.000 Din, niti ni bil manjši od 15.000 Din so zavezanci na splošni poziv in v določenem roku vložiti prijavo o prometu, opravljenem v minulom letu. Roka za vložitev finančno oblastvo še ni objavilo, bo pa predvidoma objavljen v I. četrtlet. 1923. Ako se za te prijave uporabi stara tiskovina, jo je dopolniti za promet, opravljen z državo, od katere se plačuje davek že ob izplačilu pri državni blagajnici, z besedilom vzorca, objavljenega v gornjem razglasu finančne delegacije.

Kdor predloži pravočasno prijavo, izgubi pravico pritožbe in mu davčni odbor oceni letni promet po lastni vednosti in podatkih.

VI. Dospelost direktnih davkov.

Dne 1. februarja 1923 dospejo v plačilo direktni davki za I. četrtletje 1923. Davčni uradi so upravičeni jih po 14. februarju 1923 prisilno iztrijati in zaračunati poleg 6 odst. zamudnih obresti še za opomin 4 odst. tirjatnega zaostanka.

VII. Vojaška taksa.

Vsi vojaškotaksniki obvezanci se morajo tekem januarja 1923 zglastiti pri tisti občini, v kateri imajo dne 1. januarja 1923 svoje bivališče. — Vojaškotaksnika obveznost traja do dovršenega 45. leta.

VIII. Takse.

Dne 15. januarja 1923 dospejo v plačilo takse, ki se periodično plačujejo za stalne objave ali reklame, za pravico, da se točijo pijače pod milim nebom, za pravico, da se točijo pijače v baraki, za bljarde, za avtomobile, za fižakerske vozove, za odobritev privatnega skladišča po carinskih predpisih. (tar. post.: 2, 64, 65, 98, 100 in 214.)

Politične beležke

+ Volilni pamflet Jugoslovanskega kluba. Nedeljski «Slovenec» priobčujoč volilni proglaš klerikalnega poslanskega kluba; proglaš je po svoji vsebini pravi pamflet, naperjen v prvi vrsti proti demokratski stranki. Gospodje klerikalni poslanci so celo parlamentarno dobo komodno živeli in se pokazali le tu in tam v Beograd, da so nasuli z demagoškimi predlogi in govori svojim volilcem peska v oči; le v kasiranju poslanskih dijet so bili pridni in točni. Sedaj ko ne le nimajo pokazati nikakega uspeha, ampak se vidijo tudi škodljive posledice njihove razdiralnega dela, sedaj bi radi vse to zakrili s pavšalnimi suničenji in obrekovanji, s katerimi so obsuli v svojem pamfletu demokrate. Poleg njih so se obregnili na samostojne kmete in srbske zemljoradnike, skoraj ne omenjajo pa ne srbskih radikalcev. To dejstvo je zanimivo in da misliti. Kakor da bi bila klerikalno-radikalna koalicija v bodoči skupščini že zagotovljena, ž njo pa razdelitev države po interesnih sferah. Radikalci Srbijo, Radić Hrvatsko, klerikalci pa Slovenijo... Pod klerikalno-radikalnim režimom seveda ne bo korupcije in med se bo cedil zlasti po Sloveniji. Pač kakor se je takrat, ko sta vladala na Bleiweissovih cesti gg. dr. Breje in profesor Remec, pa smo izgubili Koroško, in ko je bil ministrski podpredsednik g. dr. Korošec, pa smo izgubili Primorje. Značilno za moralni nivo klerikalnih poslancev je, da se od vseh 27 članov Jugoslovanskega kluba ni nikdo skraval podpisati pamfleta, ki bi sodil k večjemu za uvodnik «Domoljuba».

+ Hud poper. Medtem ko se gg. Hribar in Zupanič vozita v Beograd, da prineseta g. Pašiču ljubljansko Zajednico na krožniku, medtem ko je še

10. dec. 1922 pisal g. Brandner o naprednem bloku — brez demokratov, je «Nova pravda» za božič objavila uvodnik, ki odpoveduje radikalom vsakojubezen, piše: «V kolikor se pri radikalnih volbë more govoriti o načelih, so ta načela velesrbska in reakcionarna. Mi torej kot Jugoslovani in kot socialisti moramo take ljudi pobijati. Moramo najodločneje pobijati vlado in stranko, ki je s svojim dosežnim delom stalno upropaščala narod, a delala za svoje interese; stranko in vlado, ki vidi v ljudstvu samo sredstvo in izvor svojih osebnih koristi. Nikaka obetanja, nikake kompenzacije nas ne morejo in ne smejo priversti na opolzko pot sodelovanja s takimi ljudmi.» Hud poper, hud za g. Ivana Hribarja, hud za g. Trillerja in «Slov. Narod» in najbolj hud za dr. Ravniharja. Vsi ti trije gospodje nepristano konferirajo na vladi o radikalni stranki in «Narod» piše na prvi strani za radikale, na tretji pa začasno, a prav strahljivo še za Zajednico. V zagrebškem programu rohne zoper postavitev velikih županov, na Bleiweissovi cesti pa dirkajo zajedničkarski kandidati za ta mesta s priporočili zajedničarjev. Mi vsem tem dejstvom nimamo ničesar pristaviti; jasni se in marsikdo bo spregledal, da je bil grdo zlorabljen.

+ Pokrajinski namestniki in nova vlada. Kakor poroča beograjsko «Vreme», je nova vlada sklenila, da obrzi dosežanje pokrajinske namestniške: Ivana Hribarja v Ljubljani, Ljubo Viločevića v Bosni in dr. Metličića v Dalmaciji. Izpraznjeno je samo mesto pokrajinskega namestnika v Zagrebu. Kdo bo imenovan za Demetrovičevga naslednika, o tem vlada še ni definitivno sklepala.

+ Velika skupščina demokratske stranke v Zagrebu. V nedeljo, dne 31. t. m. se bo vršila v Zagrebu velika skupščina demokratske stranke. Na skupščini bodo poleg drugih nastopili kot govorniki tudi g. Kosta Timotijević, bivši minister za notranje zadeve, g. Svetozar Pribičević, bivši minister za prosveto in g. dr. Kosta Kumanudi, bivši finančni minister. Govorniki bodo poročali o sedanjih situaciji. Skupščina se udeležijo poleg zagrebških pristavev demokratske stranke tudi pristavi iz dežele.

+ Glasilo kongresistov prenehalo izhajati. Pred božičem je prenehala izhajati «Narodna Sloga», glasilo zagrebških kongresistov. V zadnji številki izjavlja njen lastnik, bivši ban dr. Tomljenović, da je zagrebški kongres dosegel svoj namen, ker je zrušen Pašić-Pribičevićev režim. Zato da tudi za nadaljno izdajanje «Narodne Sloga» ni več potrebe. Zalostna majka kongresistom, če smatrajo za zavladanjem velesrbske samoradikalne vlade svoje cilje za dosežen! Lepa «narodna sloga» bo to pod radikalno strahovladno. — Da pa hrvatska žurnalistika vendar ne bo prikrajšana, je začel izdajati svoje glasilo znani «enfant terrible» med hrvatskimi «tudižurnalisti» Joe Matošić, ki je ometel dodaj že menda vse hrvatske in srbske liste, a ga vsled njegove neresnosti niso mogli nikjer rabiti. Njegov list se sedaj imenuje «Hrvatski borac» in pravi, da bo «buntovnički» in da se bo boril za — osvobojenje hrvatskega naroda.

Po svetu

— Formalna demisijska poljske vlade. Poljski ministrski predsednik general Sikorski je podal novemu predsedniku poljske republike Stanislawu Wojciechowskemu ostavko celokupnega kabineta. Predsednik pa je vlado Sikorskega potrdil in demisijsko zavrnil.

— Politična grupacija poljske narodne skupščine. V poljski narodni skupščini je razmerje strank sledeče: v parlamentu ima desnica 169, levica 81, centrum 93, manjšine 81 in «divjaki» 4 člane. V senatu je razmerje strank sledeče: desnica ima 49, levica 15, centrum 20, manjšine 25 in «divjaki» 2 člane.

— Cleoneceanjev dar ameriškim bojevnikom. Iz Washingtona poročajo,

da je izročil Cleonecean podpornemu fondu bivših ameriških bojevnikov čisti dobiček od svojih predavanj v znesku 250 tisoč frankov.

— Stoletnica osloboditve Aten. Dne 23. t. m. je bila na Akropolu v Atenah svečano proslavljena stoletnica omega dne ko so Grki skupno s Francozi zavzeli zadnjo utrdbo Turkov na Akropolu. Proslavi sta prisostvovala kralj in kraljica, ves diplomatski zbor in številni civilni ter vojaški dostojanstveniki.

— Maščevanje fašista. V Milanu je član tamošnje fašije, ki je bil iz organizacije izključen, vrzel v skupščino fašistov bomba, ki je 6 ljudi nevarno ranila nad dvajset pa lahko.

— Deficit italijanskih železnic. Deficit italijanskih državnih železnic znaša leto 1258 milijonov lir, torej 212 milijonov več nego lansko leto.

Prosveta

Ljubljanska drama.

Sreda, 27.: Zaprtlo.
Četrtek, 28.: «Kralj na Betajnovi». D. Petek, 29.: Zaprtlo.
Sobota, 30.: «Lilium». A. Nedelja, 31.: ob 15.: Peterčkove poslednje sanje. Izv. Zvečer zaprtlo.
Ponedeljek, 1.: ob 15.: Peterčkove poslednje sanje. Izv. Ob 20.: «Lilium».

Ljubljanska opera.

Sreda, 27.: Zaprtlo.
Četrtek, 28.: «Madame Butterfly». Gostovanje gospe Ade Poljakove. B. Petek, 29.: «Gorenjski slavček». E. Sobota, 30.: «Carmen». D. Nedelja, 31.: «Gorenjski slavček». Začetek ob 6. polpodne. Izv.
Ponedeljek, 1.: «Prodana nevesta». Izv.

Mariborsko gledališče:

Četrtek, 27.: «Faust». Premijera.

*

Ljubljansko gledališče o Božiču. V ponedeljek zvečer je gostovala zopet ga. Poljakova kot «Madame Butterfly». Predstava je bila v vsakem oziru izborna. Gospa Poljakova, povsem zdrava, je pela vzorno in je igrala pretresljivo. Tudi zbor je bil dovršen. Režijski nedostaki so izginili. Kakor vselej, je bila predstava razprodana. — Foersterjev «Gorenjski slavček» je postal s svoje ljubeznjivo idiliko in drastičnim humorjem, v prvi vrsti pa s svojo prijetno domačo glasbo in narodnim pevskim partom nova atrakcija. Treba bo prirediti tudi nekaj nedeljskih popoldanskih predstav za ljudstvo in goste z dežele. — Terno je zadelo dramsko gledališče z Golievo božično povestjo «Peterčkove poslednje sanje». Že drugo sezono ima hišo vedno nabito polno, kadar uprizore to poetično delo. Saj pa je že inscenacija vredna, da si jo ogledaš. Slikarja Vavpotič in Skrušny sta ustvarila za naše razmere naravnost prekrasne dekoracije. Fantastična dvorana v vodini s kapniki pod Gorjanci z razkošno razsvetljavo, sveta noč v gozdnem zatišju na vrhu Gorjanec s čudovito zasneženimi drevesnimi orjaki in čarobno jelko ter prizorišče v nebesih, te tri scene so pač najlepše božične slike za našo dečo, a tudi za odrasle. Golievo delo je predvsem lirsko značaja, vseskoz poetično, spočetka malce socialistično pobarvano, mestoma simbolistično, včasih deklamatorno, za otroke nerazumljivo. Ako bi bil pesnik bogatejši v dramatični akciji in humornih prizorih, zlasti pa če bi imel za nekatere vloge boljše deklamatorje na razpolago, bi bila igra in predstava na vrhuncu. Toda Golia je ustvaril pesniško delo, bogato altruističnih misli, antimilitaristično, človekoljubno, do dreva in živali blago, krasoto narave slaveče, delo, ki očitvino naši mladini silno ugaja ter daje njeni domišljiji in njenemu čustvu najplemenitejšo pobude. Hvaležni so Golii roditelji in otroci. Njegov veliki uspeh naj ga vzpodbuja, da orje nadalje ledino, ki jo je načel prvi. Prav dobrodošel bi bil natisk te dramske povesti, ker prav nič ne dvomimo, da bi s primernimi krajšavami nekaterih lirskih mest tudi na naših manjših odrih dosegla najgloblji učinek. Režiserju bodi še povedano da govoriča mamica in kraljica Alenka preti ter da je godba spo-

četka jedva silina in nerazločna. G. O. Sestu us je posebej vpe priznanje.

Marionetnemu gledališču v Ljubljani je prinesel Božiček pri vseh štirih predstavah v praznične razprodano dvorano in obilo hvaležnega navdušenja mladinskega in odraslega občinstva. Posebno je dopadel zopet «Faust», ki bo pač moral ostati še dalje na repertoarju.

Sport

Nogometne tekme med prazniki.

Več dunajskih nogometnih klubov je porabilo priliko božičnih počitnic za tekme v inozemstvu. Sportklub in Amateuri so odpotovali v Španijo, kjer so si Amateuri 25. t. m. priborili prvo zmago proti F. C. Bilbao (4 : 1). Tudi Sportklubu je bila prvi dan, ko je igral v Barceloni proti S. C. Europa, sreča mila. Premagal je svojega nasprotnika s 4 : 0 (2 : 0). Drugi dan, v torek, pa je proti istemu klubu doživel poraz z 1 : 3. Dosedaj došla poročila pravijo, da je bil vzrok tega poraza prevelika utrujenost dunajskih igralcev.

V Italiji, in sicer v Bologni je WAF. premagal F. C. Bologna z 1 : 0. Hakoah je odšel v Nemčijo, kjer je v Offenbachu z lahkoto premagal tamošnji F. C. Kickers s 6 : 1 (4 : 0). Izjemo v vrsti zmag dunajskih klubov je bil poraz Rapida v Nürnbergu, kjer je bil bivši avstrijski prvak premagan od I. F. C. Nürnberg s 4 : 1.

Madžarski klubi so že 10. t. m. končali svoje prvenstvene tekme. Dosedanji «večni» prvak MTK je moral odstopiti UTE. svoje prvo mesto in je zavzel drugo mesto. Za božične praznike je odšel v Španijo, kjer je 25. t. m. igral s španskim prvakom Barcelono. Tekma je ostala neodločena z 0 : 0.

Na Dunaju je bila le ena prvenstvena tekma, in sicer Wacker : Floridsdorf, ki je končala z 2 : 1 (2 : 0). Izgled za obetmoštv so bili skoraj enak. Wacker je imel to prednost, da je igral na svojem prostoru. Zadnji dve tekmi med obema kluboma sta končali z 1 : 0 za Floridsdorf, druga pa s 3 : 2 za Wacker. Na igrišču v Simmeringu se je vršil v nedeljo in ponedeljek turnir, pri katerem so nastopili prvorazredni klubi Rudolfshügel, Hertha in Simmering in drugorazredna Ostmark. Izidi so bili nastopni: Hertha : Simmering 3 : 2 (0 : 1) in Ostmark : Rudolfshügel 2 : 0 (1 : 0)!

Objave

XXXI. redni občni zbor sokolskega društva v Novem mestu bo v petek dne 5. januarja 1923 v Narodnem domu ob pol 20. uri. K obliini udeležbi vab! — odbor.

* Sokol na Bledu priredi Silvestrov večer v dvorani hotela Malnar z raznovrstnim spredom.

* Mariborsko društvo stanovanjskih najemnikov ima v nedeljo ob pol 10. v kmetijski sobi Narodnega doma javno sejo, na kateri bo poročal okrajni sodnik Vrabel o najvažnejših točkah novega stanovanjskega pravilnika in se bo posebno ozira na plačevanje stanarine.

* Društvo stanovanjskih najemnikov za Slovenijo in Ljubljani opozarja, da se vrši prihodnja javna odborova seja danes ob 20. uri v veliki dvorani Mestnega doma. Društvena pisarna daje članom dnevom ob 18. do 20. ure informacije Sv. Petra cesta št. 12, prtilično, desno.

* Kolo jugoslovenskih sester v Ptaju se iskreno zahvaljuje vsem, ki so dobrohotno prispevali k božičnici naše revne dece.

* Dramatični odsek «Narodne čitalnice» v Kranju vprizori v lastni gledališki dvorani v četrtek, dne 28. decembra in v soboto, dne 30. decembra 1922, A. Strindbergovo komorno dramo v 3. dejanjih «Pelikan» pod spretno roko režiserja g. Držaja Vaclava.

* Društvo slovenskih učiteljev zboruje v četrtek, dne 28. t. m. ob pol 10. uri v dekliski šoli pri sv. Jakobu. Dnevni red: 1. Društvena poročila. 2. Volitve. 3. Predavanje tov. g. Engelmanove o potovanju po Češkoslovaškem. 4. Dečji dom. 5. Prememba pravil. 6. Slučajnosti.

Claude Farrère: 24

Obsojenci

Med razlaganjem je Ferrati držal oba valjarja, ki sta povzročila nesrečo, v rokah, ter je na njih razlagal dogodke. Bilo je povsem prepričevalno. Mac Head Vohr poslušal in molči.

Ralph Athole, tajni poverjenik in Just Bellecourt, upravni poverjenik, sta edina, ki prisostvujeta tajni seji, za katero je prošil Ferrati takoj, ko je zapustil delavnico šte. 6666. Ko konča Ferrati svoje poročilo, se oglasi Ralph Athole za besedo:

«Če sem Vam torej prav sledil, pravi Andreju, «je s stališča naših nasprotnikov ena poškođa izvršena dobro, druga pa nerodno?»

«Točno tako!» potrdi šefinžener.

«Torej ju ni izvršila ena in ista roka, tako vsaj mislim!»

Athole se obrne k Bellecourtu: «Med desetimi delavci ene delavnice torej dva člana. Direktno akcije? Kaj pravite k temu, čestiti tovariš?»

«Da je položaj resen.»

Just Bellecourt je iz Lyona in ima vse prednosti in pogrške svoje rase, ki je med vsemi na svetu najbolj žilava. Malokedaj smatra dogodke za izjeme, vse pa za resne.

Mac Head Vohr še vedno molči.

B. Vidim da imamo za nasprotnika

organizacijo in da je ta organizacija močna.»

«Organizacija v svrhu metodičnega uničevanja?» vpraša Bellecourt.

«Ne, organizacija, ki ima namen, da izseli neke socialne zahteve. Uničevanje je le sredstvo za uspeh. Uporabljati je hočejo, če se ne udamo. In že je tudi uporabljajo, da nam dokažejo, kako lahko je uničevati, to je, kako lahko se da Ameriko z gladom siliti in prisiliti, da kapitulira. Čutijo se močne in nam hočejo najpreje to svojo moč dokazati. Potem pa, ko se bomo zavedali vseh opasnosti in vse škode v tej borbi, nam bodo ponudili mir. To je jasno.»

«Kako to sklepate?»

«Kjer je močna organizacija, tam je tudi vodstvo, možgani, in ti ne delajo brez namena in ne uničujejo brez cilja. Le to bi bil nekolično razumen cilj in izgleda, da ga dejstva potrjujejo. Mislim torej, da se ne motim. Če pa veste za kakšno drugo razlago, jo bomo preiskali in prav rad ee jej bom pridružil, če imate argumente.»

«Ne, bo že tako prav, kakor mislite,» pravi Bellecourt.

Mac Head Vohr dvigne glavo, ostro pogleda vse tri, ki zro vanj, in pravi: «Pustimo to, — ker ni bistveno, dokler nam ono vodstvo, o katerem govorijo Athole, ne stavi svojega ultimata. Sai to vendar mislite, ko govorite o

ponudbi miru, je li?»

Athole se prikloni. «Dobro!» nadaljuje Mac Head Vohr. «Soglašamo torej, in to je dovolj. Ne govorimo več o tem. Kadar dospemo do mlake, bo treba pač skakati čez njo. Bavimo se s sedanostjo, ne z bodočnostjo. Andrej Ferrati, tega Andrews ste dali aretirati. Je li njegova krivda dogmana.»

«Brez dvoma!» potrdi šefinžener. «Če bi bil priznal, bi ne bilo nič jasneje.»

«Bolje bi pa vendar bilo, da bi priznal, že zaradi moralnega dojma!»

«Storim, kar je mogoče!»

«Da, storite vse, le odpuščanja mu ne obljubite. Nasprotno, mi potrebujemo obsojdo, in sicer zelo strogo. To je prvi, katerega smo zasačili in davi je bilo poškodovanih štirideset motičev!»

«Sedemštirideset!» potrdi Bellecourt.

Athole in Ferrati, ki tega še nista vedela, se spogledata, Athole s priznanjem na takšen uspeh, Ferrati pa prestrašen.

«Bože moj,» zamrmra, «pa kaj neki hočejo, kaj hočejo?»

«E, hudiča,» mu odgovori Athole tudi tako stih, «saj sem vam še le sinoči razlagal: Velike jagode in majhne melone!»

Mac Head Vohr ga nadaljuje:

«Izkratka, Andrews dobi najvišjo kazen. Koliko, Bellecourt?»

«Dvajset let, ker je ranjen tudi moj ster!»

«Nalazč ranjen. Mož dobi torej svojih dvajset let. Athole, telefonirajte predsedniku sodnega stola, naj mi bo nocoj na razpolago. Sam bom govoril z njim. Pojdite, Ferrati, k temu Andrews in mu dajte razumeti, da mu je njegovih dvajset let sigurnih. Da se obsodbi ne more odtegniti, da pa je od njega samega odvisno, ali bo obsedel svojo kazen od prvega do zadnjega dne, ali da bo po enem letu ali štirinajstih mesecih pomiloščen in da dobi v žep šek za deset ali petnajst tisoč dolarjev, če si jih bo znal zaslužiti, in povrhu še zastoj vojnjo v Liverpool ali London. Je li? Poskrbite, da bo razumljivo!»

Athole pogleda Ferratija. Ta prikloni:

«Razumel bo, gospod... če se zelo ne motim... Ta vrsta ljudi ni zelo odprna...»

«Zanašam se na vaju oba!»

Just Bellecourt nalahno nagubanči obrvi, pooleđa guvernerja in naglo vpraša:

«Dovolite vprašanje, guverner?»

Mac Head Vohr ga pogleda in kratko odgovori: «Da!»

Mož iz Lyona pa:

«Ta Andrews je bil doleci dober za-

pisan. Tudi je kazal dobro voljo. Čudim se, da je baš on storil kaj takega. Gotovo je delal pod nekim pritiskom. Ravno njegova nerodnost mi to dokazuje. Delavci vedo to baš tako dobro, kakor jaz. Ker ste mi dovolili vprašanje, moram povedati, da bodo obsodbo z najvišjo kaznijo smatrali najbrže kot pomoto za naše strani in kot krivico. Zato obsodba ne bo dosegla svojega namena, ki je vendar, da ostrašimo množico in joj pokažemo svojo moč.»

«Ne,» pravi Mac Head Vohr, «tega namena nimam.»

Potem premišlja in mesto odgovora Bellecourtu se obrne k Atholu:

«O možganih govorite, o vodstvu. Mislim, da se ne motite. Če je točno, potem je edino to vodstvo važno. Najhujše je zadenemo, če mu pokažemo slabe posledice blaznega njegovega početja. Če ni lopov, narveč poštenjak, kakor je bil v devetnajstem stoletju tisti povsem prazni toda dobro verni brbljač Jean Jaures... če je naš mož torej tudi takšen, potem bo zanj zelo mučno, če vidi, kako uniči stroj njegovega človeka v hipu, ko se drzne poseči po nas. Kar se tiče osebnih krivic, je ta docela brez pomena. Dobro je, da umre posameznik v korist celokupnosti, kadar treba, je nekoč rekel Rudyard Kipling. — Na svidenje, oospoda!»

* Svedski učenjak v Jugoslaviji. V Ljubljani se je mudil zadnje dni znanj svedski pesnik in učenjak dr. Teodor Hyllander, ki se zanima zlasti za zemljepisna potovanja. Prav posebno se zanima dr. Hyllander za etnografijo in je v tem oziru proučil mnoge etnografske muzeje cele Evrope. Nekoliko dni je proučeval tudi ljubljanski muzej. Iz Ljubljane je dr. Hyllander odpotoval v Zagreb ter obišče potem Sarajevo, Beograd, Niš, Skoplje, Solun, Atene in druga grška kulturna središča. Dr. Hyllander je bil prijatelj pokojnega dr. Jensena in njegovi misli mu služijo kot kazipot po Balkanu.

* Omladinska organizacija demokratične stranke v Subotici. Te dni je bila osnovana v Subotici omladinska organizacija demokratične stranke, ki bo razširila svoje delovanje na teritoriju cele Vojvodine. Meščanstvo Subotice je novo omladinsko organizacijo pristržno pozdravilo, veliko navdušenje pa preveva v prvi vrsti omladino, ki pristopa v organizacijo v velikem številu. Tekom par dni je vstopilo v organizacijo že nad 200 članov. Nova organizacija namerava v najkrajšem času sklicati javno zborovanje vseh omladinskih demokratičnih organizacij, katerega se bodo udeležili tudi voditelji demokratične omladine iz Beograda Milan Rajčić in Dušan Popović ter delegati iz vseh mest Vojvodine.

* Iz oporoke poslanika Kaline. Te dni so v Pragi odprli oporočo prerano umrlega prvega češkoslovaškega poslanika v naši državi, Antonina Kaline. V oporoči je zapustil poslanik Kalina siromašni srbski deci 20.000 dinarjev od svojega osebnega premoženja. Denar je bil izročil beograjskemu odboru državne zaščite dece z nalogo, da ga takoj razdeli najsiromašnejšim otrokom. Odbor je za pravi denar za nakup otroških oblek, oblačil in perila in so bili otroci obdarjeni v nedeljo v kavarni «Petrograd». Poslanik Kalina je s to plemenito ge-
dejskimi pokazal, kako zelo je ljubil naš narod.

* Odlikovanje članov zakonodajnega sveta. Na predlog pravosodnega ministra so dobili visoka odlikovanja vsi člani stalnega zakonodajnega sveta, med drugimi so odlikovani z redom belega orla III. stopena profesorji ljubljanske univerze dr. Gojmir Kruk, dr. Metod Dolenc in dr. Anton Š. Umovič.

* Razmejitve z Italijo. Za predsednika komisije za razmejitve z Italijo je bil imenovan general Ljuba Milič, komandant I. armijske oblasti v Novem Sadu.

* Fašisti uničili slovensko knjižnico. Kakor poročajo iz Trsta, so fašisti prošli četrtek vdrlj v knjižnico slovenske študentske pri sv. Jakobu v Trstu, razbili vso upravo, knjige pa znešili na trg in jih sežgali. Menda tudi sad «2000letne kulture»!

* Viktor Merlak. Pod tem naslovom poročajo beograjska «Politika» obsejšeje o sestavku Tomanovem v «Jutru» in se na koncu toplo zavzema za to, da bi merodajni šinitelji obema čelnikom kralja Petra, Viktorju Merlaku in Aleksandru Tomanu, olajšali starost.

* Razrešeni vojaški atašeji. Ker je vlada, kakor smo že poročali, odpravila vsa naša vojaška odposlanstva v inozemstvu, sta bila razrešena dolžnosti vojaškega atašeja polkovnika Mirko Popović v Pragi in Nikola Tomašević na Dunaju.

* Ratifikacija sporazuma o blagovnem prometu z Avstrijo. Ministrski svet je v soboto podpisal konvencijo o blagovnem prometu med našo kraljevino in avstrijsko republiko, ki je bila sklenjena na konferenci, ki se je vršila pred nekaj dnevi v Beogradu. Tarifni pravilnik bo ratificiran pozneje.

* Posestva mesta Subotice na Mađarskem. Mesto Subotica poseduje približno 30.000 oralov njev in travnikov, ki so po mirovni pogodbi ostali na mađarskem ozemlju. Vseled prošnje mestne občine so se med jugoslovansko in mađarsko vlado pričela pogajanja glede ureditve gospodarstva na dotičnih posestvih subotičke mestne občine.

* Promocija. Na dunajski univerzi je bil te dni promoviran na čast doktorja prava koroški Slovenec gospod Matko Šarvicolj iz Podravelj.

* Uradni dnevi v Slovenski Bistrici. Uradni dnevi mariborskega okrajnega glavarstva se v letu 1923 vrše v Slovenski Bistrici vsak prvi četrtek v mesecu, pri sv. Lenartu v Slovenskih goricah pa vsak drugi četrtek v mesecu. Ako je ta četrtek praznik, se vrši uradni dan prihodnji četrtek.

* Izpiti za srednješolske veroučitelje. Ministrstvo prosvete je v sporazumu z ministrstvom ver določilo, da se bo uspo sobljanje veroučiteljev za srednje šole vršilo odsej pred posebno komisijo, katero bo sestavilo ministrstvo ver in pred katero bodo kandidati polagali izpite.

* Smrtna kosa. Na sveti večer je umrla v Ljubljani ga. Marija Ferline, roj. Perdan, na božični dan pa g. Jernej Mast nak, Stari trg 26, in nač. predvodnik j. ž. v p. g. Gregor Stich, oče dolgoletnega stavca Delniške tiskarne g. Romana Stiče. N. v. m. p.

* Božičnice za obmejne šole v mariborskem okraju so na vseh postojankah prav dobro uspele. Obmejna deca je bila

obdarovana z obleko, obutjem in perilom Zasluga, da so se privedite lepo obnesle, gre zlasti okrajnemu glavarju dr. Lajnišu in okrajnemu šolskemu nadzorniku Lichtenwallnerju, ki sta z dodelitvijo obleke in drugih reči pokazala, da znata ceniti obmejno šolstvo. Tudi Ciril-Metodova družba je akcijo gmotno podprla za kar ji gre iskrena hvala, kakor tudi vsem drugim, ki so pomagali.

* Za koroške visokošole. Za koroške visokošole na zagrebški univerzi je daroval g. Josip Pošinger, veletrebec z orožjem, znesek 1000 Din.

* Naši ameriški rojaki za naše pasivne kraje. Ameriško časopisje prinaša obširna poročila o naših pasivnih krajih in sploh o razmerah v naši mladi nacionalni državi. Nedavno je v tem pogledu «Amerikanski Srbobran» objavil krasen članek, v katerem opisuje prilike in težave, s katerimi se mora boriti naša mlada država in poziva naše ameriške rojake, da naj podpirajo s svojimi skromnimi sredstvi prebivalstvo v pasivnih krajih naše domovine. Apel časopisja je padel na rodovitna tla. Povsod se nabirajo dobrovoljni prispevki, prirejajo se zabave in predavanja v korist gladujočih. Pokret naših rojakov v Ameriki je torej hvalevreden, a obenem jaseen dokaz, kako veliko zanimanje vlada v njih vrstah za razvoj naše Jugoslavije.

* Božič je za nami. Opravili smo ga s staro slovensko pobožnostjo, s polnočnicami in z izdatnejšim kosilom, toda ne tako zimsko-idiščno, kakor smo bili vajeni dolejš. Miklavž se ni pripeljal na seneh in tudi Božiček ne. Ko da sta se nekam modernizirala. Tako toplo vreme, kakor v zgodnji spomladji, v nas ni vzbudilo pravega zimskega ugodja. Sicer pa je letošnji Božiček sploh bil prav skromen. Marsikoga sploh ni posetil in celo v boljših hišah je pustil le male že polomljene sabljice, namesto čevljev pa slamnate vložke. Nekaj potic že še, toda večasih je le razpolagal z mnogovrstnejšimi cercalijami, pa tudi z obsežnim realizmom. Ali pride kaj za novo leto? Kako bo s 13. plačo? Dva uradnika sta se pomnila tako-le: «Si čul, da prav gotovo dobimo trinajsto plačo?» — Ah, vruga, je stereotipno in vajeno zamahnil drugi. «Res, res», komentira prvi, «glej, 31. decembra pade na nedeljo, torej bodo blagajne zaprte. In Novo leto je v ponedeljek. Zopet praznik. Da pa uradniki ne ostanejo na Novo leto brez denarja, je vlada odločila, da se plače namesto 1. januarja izplačajo že 30. decembra tega leta. Torej letos resnično prejmemo tudi trinajsto plačo...»

* Samega sebe je kopljal po zobeh. V božični številki pripoveduje «Slovenec» z neko posebno naslado o delovanju generalnega štaba Orjunašev za Slovenijo. Potem pa s prozornim namenom našteva imena posameznih «jugofašistov», kakor jih nežno nazivlje škofovo glasilo. Nekateri izmed njih so namreč javni nameštenci. V svoji naglici je «Slovenec» navedel tudi ime Orjunaša «Peterlina-Petruške, čegar «Pot na sveti večer» objavlja isto glasilo v isti številki. Ti Orjunaši menda niso ljudje, ki jih je treba pobiti, kajti sicer bi gotovo «Slovenec» ne prinašal mičnih pesnic enega teh «divjakov». Ko je čital urednik Petruškino ime ga je bilo vendar malo sram neumnega osebnega napada, ki ga je zagrešil na svojem sodruidniku. Pa je šel ter zamazal ime Petruška, dočim je ostal Peterlin nedotaknjen. To je kavalirstvo!

* Zaradi imenovanja velikih županov v Mariboru in v Ljubljani sta se včeraj popoldne odpeljala v Beograd minister dr. Zupanič in Ivan Hribar. Vsak si je naročil svoj salonski voz. Na kolodvor sta se prišla posloviti gg. dr. Vladimir Ravnihar in dr. Ažman.

* Božičnica 45. pešpolka v Mariboru je minule praznike pokazala, da je naša vojska res narodna, ker goji tudi ona običaje, ki živijo med ljudstvom. Polk je priredil v nedeljo popoldne katoliškemu in evangeliškemu moštvo lepo uspešno božičnico, katere so se udeležili kot gostje tudi župan Grčar, stolni prost Matek, evangelijski pastor Baron, pravoslavni prota Trbojevič, dame častnikov in zastopniki novin. Okrajni glavar dr. Lajniš je svojo odsotnost opravičil. Ko je pozdravil moštvo poveljnik polkovnik Jašič, je godba zaigrala narodno himno. Nato sta dva vojaka častitela svojim katoliškim in evangelijskim tovarišem, za njima sta pa častitela dva vojaka pravoslavne in muslimanske vere. Zahvalil se jima je vojak katoliške vere, ki je pozval ostale tovariše drugih ver, naj bodo nocoj njihovi gostje ter končal z besedami «Zdravo bračo». V tem trenutku je ugasnila električna luč in je bila prostrana dvorana razsvetljena le s svečkami na božičnem drevescu. Pod božičnim drevescem so stali drželi se za roke vojakji raznih ver, v ozadiju pa je igrala godba znano «Tiha noč, sveta noč». Vsi vojaki so bili nato obdarovani z različnimi darovi, zunanji gostje pa skromno pogosteni. Na ta način je bil omiljen ta večer onim, ki ga niso mogli preživeti med svojci!

* Okrajne doklade v Slov. Bistrici. Novo imenovano gerentstvo slovenjebistriškega okr. zastopa je v zadnji seji sklenilo zvišati okr. doklade za leto 1923 od 200 na 300 odst. — to pa zato, ker stane material za popraviljenje cest ogromne vsote in ker se namerava cesta Črešnjave-Vrhljoga v bodočem letu dograditi. V isti seji se je sklenilo, da se izvede temeljita revizija prejšnjega gospodar-

* Električna razsvetljava v Slov. Bistrici. Poročajo nam: Pogajanja s tvrdko bratje Sternberger v Zgornji Bistrici zaradi električne razsvetljave mestne občine Slov. Bistrica bodo kmalu definitivno zaključena. Tozadnevni načrt bo v prihodnjih dneh izgotovljen. Mestni župan namerava v najkrajšem času sklicati javen shod in ob tej priliki meščanom predložiti končni projekt.

* Božične in noveletne pozdrave pošiljajo z broda «Minonosac Jastrebo» čitateljcem in čitateljem «Jutra» slovenski mornarji Jernej Orkin (Iška vas), Jakob Burja (Boh. Bela), Antoh Kelbe (Boh. Bela), Iv. Kosmač (Zg. Gameljne), Jakob Bolha (Ig), Franc Kramar (Zelumlje), Franc Dimic (Rožna dolina), Miha Grlic (Cerklje), Pepi Ingli (Gorenja vas), ton Stariha (Crmomej) in Jožef Bizjak (Dorova)?

* Odgovorno uredništvo «Jugoslavije» je odložil doseđani odgovorni urednik g. Zorko Fakin. Naveličal se je pač neprestanih blamaž pred sodiščem in naložil to breme svojemu najmlajšemu sodruidniku v uredništvu juristu g. Mihi Ga brščku.

* Mariborski občinski svet bo imel v četrtek in petek zvečer ob 19. uri zopet proračunsko sejo s specialno debato. Na dnevnem redu je volitev prisodnikov v stanovanjsko komisijo in članov razsodišča za določevanje stanarine.

* Božični prazniki v Mariboru so končno vendar enkrat potekli popolnoma mirno, brez običajnih umorov in ropov, tako da so meščani lepo mirno preživeli tisto božično noč. Samo par pijancev so potegnili iz cestnih jarkov in ujeli nekaj nožnih pite. To nenavadno tiho je motil le neki ključavničarski pomočnik ki je na božični večer razbil v kavarni «Central» veliko šipo ter tako poklonil kavarnarju za božično drevesce okoli 15 tisoč kron škode. Trgovina v Mariboru so bile v nedeljo večinoma še odprte, kupčija pa se je razvijala le neznatno. Ljudje so se že preveč uživali v nedeljski trgovinski počitke. Pač pa je bila v soboto od jutra do večera velika gnječa po ulicah in trgovinah, ker je množica nakupovala božična darila. Gledališče je obra praznika pridno igralo popoldne in zvečer, vedno ob lepem obisku. Tudi oba kinematografa sta bila vedno napolnjena. Hladno vreme je žal skazilo lepe načrte za izlete na Pohorje in razne love v okolici, temberlj pa so bile zadovoljne kavarne, kjer so pridno muzicirali.

* Za učitelje v južni Srbiji. Vseled dogovora med prosvetnim in vojnim ministrom bo učiteljstvo v južni Srbiji dobivalo živila in druge potrebščine pri vojaških skladiščih po istih cenah kakor vojaške osebe. S tem bo učiteljstvu mnogo pomagano.

* 100.000 Din za glavo razbojnika. Iz Skoplja poročajo, da se nahaja na čelu bolgarskih komitašev, ki plenijo na našem teritoriju v južni Srbiji, tudi zloglasni razbojnik Todor Aleksandrov. Vseh komitov je nad 30. Naše policijske in vojaške oblasti energično zasledujejo komitaše. Oblasti so razpisale nagrado v znesku 100.000 Din za onega, ki ubije ali aretiraa Aleksandrova.

* Novi Sad se otepšava. Mestni svet v Novem Sadu je votiral 32 milijonov krcn z regulacijo cest in otepšavo mesta.

* Ubojstvo v Novem Sadu. V Novem Sadu je prošle soboto kontrolor mestne užitnine Božalj z revolverjem ustrelil šefa mestne tržne uprave Milana Tapavico. Strelil je to zaradi tega, ker je Tapavica uvedel proti njemu preiskavo zaradi malverzacij.

* Dolina Vrata slovi kot ena najlepših dolin Jugoslavije. Da povrdigne zanimanje za to krasno dolino je založila Zveza za tujski promet jako lepe v Delniški tiskarni izvršene 4barvne slike v formatu 40—50. Dobivajo se v pisarni Tourist-Office, Dunajska cesta 18.

* Zopet importiran kvalificiranec. Iz Maribora nam poročajo: Elektrotehnična tvrdka Sachser v Mariboru je meseca novembra sprejela v službe tehnika Ludwiga Weinbergerja z Dunaja, ki je prišel v Maribor brez potnih listov. Že prvi teden pa se je izkazal Weinberger hvaležnega s tem, da je kasiral nekaj računov, ne da bi oddal denar službo-dajalki. K sreči so mu prišli kmalu na sled in ga izročili okrajnemu sodišču, ki ga je obsodilo na teden dni strogega zapora. Po odsluženju kazni bo izgnan v svojo domovino Avstrijo, prej pa ga bo še nagradila policija s primerno kaznijo zaradi kršenja potnih predpisov.

* Velika goljufija na zagrebškem južnem kolodvoru. Postajenačelnik na južnem kolodvoru v Zagrebu je zasedil dve ponarejeni brzojavni povzetcnici, s katerimi je bila dvignjena vsota 108.000 Din. Preiskava je dognala, da je goljufijo izvršil železniški delavec Fran Mohorčič, ki je tudi priznal, da je iz bloka, ki ga je bil našel na mizi, iztrgal dve povzetcnici in v sporazumu z nekaterimi prijatelji izvršil goljufije. Vsi so bili aretirani Preiskava se nadaljuje.

* Krvoločan razbojnik. V neposredni bližini Zagreba, v Kustošiji, se je pred prazniki v Rabusovi vili izvršil vlom, pri katerem bi bila gospa Priester kmalu izgubila življenje. Ko se je gospa ob treh zjutraj zbudila, je slišala v sosedni sobi ropot. Ko je pogledala v sobo, se ji je pred očmi posvetila cer samokressa. V istem trenutku je počil strel in zadeta v trebuh se je gospa zgrudila na tla. Vseled strela se je zbudil tudi mož, ki je pograbil za puško, toda tat jo je bil med tem že odkuril. V sobi pa je tat pustil ševlje in kloak. Že naslednji dan je bil zlikovec v rokah pravice. Zločin je klad-pokrovno priznal.

NARODNA BANKA SHS. Stanje 15. decembra 1922. Aktivne (v milijonih; v oklepajih spremembe napram stanju 8. decembra): kovinska podloga 344.2 (— 7.3), posojila 1506.0 (+ 13.6), državni dolg 4454.7 (— 139.2), vrednost državnih domen 2138.3. Skupno 8443.4.

Pasiva: glavnica 17.8, rezervni fond 2.2, bankovci v obtoku 4883.3 (— 71.8), razne obveznosti 1340.1 (— 54.6), terjatve države za založene domene 2138.3, saldo raznih računov 61.4 (— 6.6). Skupno 8443.4.

TRŽNA POROČILA. Tržne cene v Mariboru. Zadnji teden so bile tržne cene v Mariboru nastopne (v dinarjih): 1 kg govejega mesa I. 14, II. vrste 12, III. vrste 10 — 11, 1 kg teletine I. 15, II. vrste 14, 1 kg svinjine 20 — 22, 1 kg masti 32 — 33, 1 kg ameriške masti 31.50, 1 kg konjskega mesa 4 — 5, 1 kg surovega masla 40, 1 kg kave I. vrste 52, II. vrste 42, 1 kg sladkorja 20, 1 kg pšenične moke «0» 7, 1 q sladkega sena 212 — 225, 1 q ovsene slame 125 — 150, 1 m³ trdih drv 175, 1 m mehkih drv 120, 1 q trboveljskega premoga 40.50.

Mali oglasi

Isčem službo 4217 kakor koli pač, zmožen slovenskega, nemškega, italijanskega jezika v govoru in pisavi. Vzemem vsako mesto bodisi v Ljubljani ali na deželi. Zaposlen sem bil kot skladničnik in samostojni odgovorni uradnik pri večjih tvrdkah. Sem zmožen knjigovodstva in korespondence. Pisemne ponudbe pod «K. P.» na upravo «Jutra».

Posten mladenič 4351 Isčem službo, po možnosti s stanovanjem, kot sluga pri kakem podjetju v Sloveniji. Gre tudi na deželo. Ponudbe pod šifro «Vesten» na anonimno družbo Aloma Company, Ljubljana, Kongresni trg št. 3.

Perfekten 4477 učitelj jezikov slovensčine, srbo-hervaščine in nemščine z jako dobrim znanjem ita jianščine in francoščine želi pomembati. Sprejme tudi instrukcije za gimnazijo, ozioroma zaposlenje kot korespondent za nekaj ur dnevno, spreten strojepisec in stenograf. Ponudbe pod «Akademik» na upravo «Jutra».

Upravitelj, zmožen za vodstvo večjega posestva, išče mesta. Ponudbe pod «Upravitelj», poštnoležeče Split, Da macija. 4479

Okrajni zastopniki se sprojejo za sledeča mesta, Kranj, Radovljica, Kamnik, Kočevje, Logatec, Slovenjgradec, Brežice. Stalna plača in provizija. Ponudbe na Francosko zavarovalno družbo L'Union, Ljubljana, Sv. Petra cesta 33 (dvorišče). 4436

— Avstrija vabi k zaključitvi trgovinskih pogodb. Z Dunaja poročajo, da je Avstrija povabila k pogajanjem o trgovinski pogodbi ne samo vlade nasodstvenih držav, temveč tudi vladne ostalih evropskih držav, s katerimi je nekdanja Avstrija imela trgovinske pogodbe. — Omejitve deviznega prometa v Češkoslovaški. Kakor je znano, je češkoslovaška krona v zadnjem času znatno nazadovala. Češkoslovaški merodajni krogi pripisujejo to nazadovanje domači spekulaciji. Da se ta omeji, so se uknili dolejš dovoljene olajšave v deviznem prometu. Nove določbe v deviznem prometu pomenijo pravzaprav obnovljenje predpisov iz leta 1919, katerih izvajanje pa se je med tem časom znatno omililo. Po teh predpisih je svobodna arbitraža v češkoslovaških kronah zabranjena. Vendar smejo inozemci s dobroimetji v KČ prsto razpolagati. — Zlati carinski nadavek v Nemčiji znaša od 27. decembra do vključno 2. januarja 186,900 odst. —

Odgovorni urednik Fr. Brozovič. Lastnik in izdajatelj Konzorcij «Jutra». Tisk Delniške tiskarne, d. d. v Ljubljani.

Pletene ženske svitarje, šale in drugo zimsko obleko iz domače in bauske volne po konkurenčni ceni se dobi ali naroči pri Alojziju Izarju, strojno pletenje. Zirovnica 35, Gorenjsko. 4235

Sprejmem takoj pridno in pošteno prodajalko za moko, ki razume tudi nekoliko knjigovodstva in trgovske korespondence. Hrana in stanovanje v hiši. — Auton Polanc, val čni min v Radečah pri Zidanem mostu. 4462

Knjige, 4436 tehnične in poučne, rudarske stroke, prodaja knjižnica «Svoboda» v Prevaljah.

Bukova drva 4201 na drobno in na debelo prodaja, dostavlja ista na dom ter žaga drva lesna družba «Mirija», Ljubljana, Kralja Petra trg 8. Telefon 220.

Otroški vozički, složitjive lesene stolice za otroke, ki služijo obenem kot mizica, razni igračni vozički s in brez košare, šivalni stroj: in dvočoles, so najcenejši «Tribuna», tovarne dvočoles in otroških vozičkov v Ljubljani, Karlovska cesta 4. 214

50 delno 4352 Jadranske banke A K 875.— napredaj. Ponudbe pod «Delnice» na upravo «Jutra».

Tr: tisoč kil orehov imam naprodaj, cena po dogovorom, dobava takoj, istočasno prodaja jabolka in kupuje vse deželne pridelke. Ivan Jerab, trgovec in posestnik, Dobrava, Gorenja vas, 4462

Proda se 4451 nova, elegantna, masivna, politirana črešnjeva oprava, obstoječa iz spalnice, jedilnice in kuhinje, pri M. Gogalu, mizarju na Biedu. Za pisarni odgovor je priložiti znamko.

Stavbne parcele, okrog 800 m² v Spoznji šiški pri Ljubljani, napredaj. Pojasnila pri anonimni družbi Aloma Company, Ljubljana. 4352

Dvo mesečni sobi, lepo meblirani, vsi ena v posebnim vhodom, isčeta za takoj ali pozneje dva hrata. Najemna postranska stvar. Dopise pod šifro «Dve sobi» na anonimno družbo Aloma Company, Ljubljana, Kongresni trg št. 3. 4350

NEVESTE! Zaloga pohištva, lastna tapetniška delavnica. Od navadne do najfineje opreme. Cene dnevne. Brata Sever 141/1 Ljubljana, Gosposvetska cesta 13 (Kolizej). Tužnim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem žalostno vest, da je naš dragi soprog, odnosno oče, stari oče, tast in stric, gospod Jernej Mastek v pondeljek dne 25. t. m. ob 8. uri zvečer nena-doma umrl. Pogreb dragega bo v četrtek, 28. decembra ob 2. uri popoldne iz hiše žalosti na Starem trgu št. 26 na pokopališče k Sv. Križu. Sv. maše zadušnice se bodo darovale v župni cerkvi Sv. Jakoba. V Ljubljani, 27. decembra 1922. ŽALUJOČI OSTALI

„Krvavi kardinal“

Zgodovinski roman

Mladenka plavalaska, s črnimi očmi, lepa, visoka, krepka, ponosna, drzna, vsa blesteča v drznosti in pogumni podjetnosti.

Richelieu pobledi in gnev ga grabi za grlo. Richelieu se trese. Ves njegov gnev, vse preklestvo sije ta hip iz njegovih črnih oči. Toda mladenka mu vrača pogled s pogledom, vsako kletvo njegovih oči mu vrača s svojim pogledom stotero močnejše, stotero ostrejšje. Vsa je kakor živa vojna napoved... Kardinal se takrat obrne in z ne več povsem gotovim korakom se poda k tabernaklju ter je ves blede sovraštva in tudi groze, kajti ona, s katero sta se pravkar tako merila, prihaja v imenu pravice, da jo zahteva od njega, pravega vladarja Francije in gospodarja kraljevega. Prihaja pa tudi v imenu osvete... S tresočim glasom mrmra kardinal:

„Ona je, hči Henrika IV.!... Hči umorjenke!... Annais de Lespars!“
Hči Henrika IV.! Ona je torej sestra Aleksandra Bourbonskega in Cezarja de Vendome! Je torej sestra vojvode Anžovskega? Sestra Ludovika XIII., kralja Francije?“
Kakšna drama se skriva za tem kra-

2 ljevskim pokolenjem? Kdo je ta gospa de Lespars, ki je bila umorjena z znanjem in po naročilu kardinalovem? Kaj je zakrivila in v kakšno zasedo je zašla?

Negotovosti, ki jih je treba izvedeti...
Ona pa, Annais de Lespars, ki ima pravico, da sedi na stopnjicah prestola kakor Henrika, hči Gabrijele d'Estrees, odhaja sedaj iz kardinalove kapele, v trenutku, ko je ceremonija pričela. Pokazala se je tukaj le toliko, da je s svojo prisotnostjo in s svojim pogledom povedala sovražniku kardinalu: „Evo me, tukaj sem! Pazi se... jaz se pazim!“

Dopolnjeno je! Rokavica je vržena... Ona odhaja sedaj skozi te predsobe, polne plemičev, straž in vohunov. Če se kdo zavzame nad njeno zunanostjo, — kajti v tem slavnostnem prostoru je ona le v navadni meščanski obleki, kakor za na ulico, — če jo kdo vpraša, se ona zadovolji s tem, da molče in brez odgovora pokaže povabilno pismo, ki ga drži v roki. Kako si ga je preskrbela? Na dan pred svečanostjo so mnogi plemiči padli v dvobojih, pričeti, da si preskrbe takšno vabilo na kardinalovem pergamentu. Marsikatera visoka dama je zaman nudila do stotisoč zlatih liver, da bi bila pripuščena v palačo...
Ko odhaja, stopa s prožnim in gib-

kim korakom, lahka in graciozna v svojem muselinastem krilu in v črni jopici, ki kaže njene oble mlade oblike. Toda pod vsem gibkim in prožnim junaštvom, ki spreminja tega dekleta skoraj v mladega viteza, se kaže tudi čista ponižnost duše in nedolžnost bitja, navdahnjenega onega duha, kakor je nekaj davdal te junaške device, ki jih dandanašnji čas več ne pozna. Dekle nadaljuje svojo pot, ne da bi koga vprašala, kod treba iti, kakor da že pozna novozgrajeno razkošno kardinalovo palačo. Koraka svojo pot, odide množici izpred oči in končno najde v oddaljeni in prazni dvorani onega, katerega išče.

Ta neznanec v črni obleki pa je tisti, ki je prisluškoval poprej za draperijo v kardinalovem kabinetu in ki je slišal vsako besedico, izgovorjeno med kardinalom in njegovim vohunom in zaupnikom kapucinom. In ta človek je tudi vsako besedico one strašne tajnosti, ljubezni kardinala do kraljice francoske, do Ane avstrijske, žene kralja Ludovika XIII.

Z naglimi, mrzličnimi besedami ga Annais vprašuje. Neznanec odgovarja, z očmi pa neprestano pazi in gleda okrog sebe, z useši striže in prisluškuje na vse strani, govori pa tako stih, kakor da se zaveda, da bi ga mogla vsaka njegova besedica brez odloga spraviti na trg Greve (na ka-

terem obglavljajo obsojence). Ves ta zaupni prizor traja jedva dve minuti, potem se neznanec odstrani jadrno in previdno, Annais de Lespars pa odhaja razburjena nad tem, kar je pravkar izvedela, in mrmra: „Menih kapucin... nocoj o polnoči... čakaj, imam te!... Mati, maščujem te!...“
Zunaj se prertje skozi skupine ljudi, ki so se nagrmadile, da ogledujejo novo palačo in današnji sijaj. Svojo pot nadaljuje do konca mesta, v smeri proti Templu. Dospe do ulice Sainte-Avoye. Na oglu te ulice z ulico Courteau se dviguje plemiški dvorec, star, na videz zapuščen. Z naglim pogledom se Annais ozre in prepriča, da je ves kraj zapuščen in da ni nikogar... nato se obrne k temu dvorcu, ter skoči naglo, v skrbeh, da je gotovo nikdo ne vidi...

Toda ta trenutek se nepričakovano prikaže okrog ogle vitez. Zagleda dekleta, vzklikne, v hipu skoči s konja in se približuje. Dekle ga gleda in nezavedno ječi: „Baron de Saint-Priac!“
Novodošlec je izredno eleganten, tako da mora vzbujati pozornost. Zalisce ima po dnevmi modri rdečiobarvane, lasje ima od narave ruse, ustnice nabrane, pogled nesramen. Evo, to je naš plemič.

„Usoda noče, da ostaneva ločena!“ pravi deklici z nesramnim in vsiljivim nasmeškom, v katerem je mnogo

ironije, sarkazma, zasmeha. „Odhajam iz Angersa, mislim sem, da sem vas za vedno izgubil, vračam se v Pariz, in... evo vas! Niste imeli prav, ko ste mi hoteli pobegniti!“

Odgovor lepe Annais ga speče, kakor udarec z bičem:
„Ne bahajte se! Če bi vam bila hotela pobegniti, bi se vas popreje morala bati! Vi pa ste mi samo mrzki in zaničljivi! Z bogom, gospod!“
„Ne pustim vas več!“ hrope Saint-Priac v strašnem srdu. „Zaničljiv ali ne, poslušali me boste!“

Globoka strast ga nadvladuje in mu izsiljuje najpreje grožnje, potem prošnje, končno ihtenje. Tu stoji in jej pripoveduje o svoji ljubezni, kako je nastala, kako je globoka; — upijanja se nad lastnimi besedami in čustvi in končno prosi dekleta, naj ga usliši...

„Ljubim vas!“ zaključuje. „Desetkrat ste me zavrnili, ... toda vaša mati je sedaj že pokojna... potrebuje roko, da vas podpira... poslušajte me še... Moje premoženje je ogromno. Sedaj je velikansko. Kardinal Richelieu sam me kliče. Baronesa de Saint-Priac boste, dvor vam bo odprt in čudovito življenje zabave in razkošja se odpira pred vami!... Oh, recite, recite mi le eno besedico... eno samo! Ne zavrzite me in ne spravljajte me v obup!“

S tužnim in potrjim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prežalostno vest, da je naš iskrenoljubljeni sopro, odnosno oče, stari oče, tast in stric, gospod

Gregor Stich

nadsprevoznik južne železnice v p.

v ponedeljek dne 25. t. m. ob 11. uri dopoldne po daljšem hiranju v 70. letu starosti nenadoma v Gospodu zaspal.

Pogreb dragega rajnika bo danes v sredo ob 1/4. uri popoldne iz hiše žalosti v Škofji ulici št. 15 na pokopališču k Sv. Križu.

Sv. maše za dušnice se bodo darovale v župni cerkvi sv. Petra.

Nepozabnega pokojnika priporočamo v blag spomin.

V Ljubljani, dne 27. decembra 1922.

Žalujoče rodbine
Stichova, Černetova in Kapuseva.

Samostojni krojači

trezni in zanesljivi, dobro izveščani (tudi z dežele) dobijo za stalno proti zavciji razno konfekcijsko delo na dom. Vpraša se v Ljubljani, Emonska cesta št. 8 I, v pisarni. 4237

Žične modroce

vseh velikosti iz polakrene žice v vsakem okvirju izdeluje tvornica žičnih modrocev in drugih žičnih pletenin 4140

Matevž Rabič
Javornik pri Jesenicah, Slovenija.

Premog in cement

4115 stalno v zalogi pri

H. Petrič, Ljubljana
Dunajska cesta 33. Tel. 366.
Skladišče „Balkan“.

Svinjsko mast

4344

garantirano prvovrstno, in soljeno slanino od debelih srbskih svinj prodaja trdka D. S. Marković, Beograd. Zastopnik za Slovenijo: Božidar Jovanović, Aleksandrova ul. 55, Maribor.

Kožuovina

svila, modni nakit, predpasniki, spodnja krila

po znižanih cenah

A. Šinković nasl. R. Šoss
Ljubljana, Mestni trg št. 19.

V

sakovrstne obleke kemično čisti in barva v vseh nianсах tovarna

Jos. Reich, Ljubljana

Sprojemališče:
Selenburgova ulica št. 4.
Podružnice:
Maribor, Zagreb, Kočevje, Novo mesto. 83

Kupite se dobro ohranjene steklenice

od kolinske vode, parfumov itd.

I. C. KOTAR
drogerija 4275
Wolfova ulica št. 3.

Ustanovljeno 1868

C. J. H.

galoše	hlače
sviter	čepice
gamaše	brisače
rokavice	modrčki
steznike	dokolenke
nahrbtnike	žepne robce
nočne srajce	perje in puh
snežne čevlje	vezene robce
vezeno perilo	svilnate robce
povojni gamaše	kopalne plašče
damske jopice	jutranje čepice
volnene jopice	volnene čepice
otročje oblekce	ovratnike, manšete
gumbe za manšete	kombincze za dame
batistasto perilo	flanelaste srajce
namarnice, podveze	predpasnike za dame
športne potrebščine	volnene trikot-krila
volnene trikot-hlače	moške volnene jopice
otročje Tetra-perilo	fine otročje vozilčke
moške športne čepice	svilena spodnja krila
kuhinjski predpasniki	velika izbira kravati
volnene in svilene šalce	pristno Jäger-jevo perilo
cele opreme za novorojence	predtiskarija za ročna dela

C. J. HAMANN, LJUBLJANA, MESTNI TRG 8

MARASKINO MORPURGO.

Čašica tega delikatnega likera je nepopisen užitek! Priporočamo: Cognac Dalmatia Medicinal in druge izbrane likerje, žganja, ekstrate in sirupe.

Prva odlikovana dalmatinska parna destilacija

V. MORPURGO, SPLIT 119

Zastopnik: Adolf Kordin, Ljubljana, Beethovnova 9.

Najpripravnejša darila za Novo leto!

Amerikanski Singer šivalni stroji.

in angleški

Singer igle in nadomestni deli. Singer olje, cukanec, svila itd. Lastna mehanična delavnica. — Prodaja na obroke.

Singer šivalni stroji Bourne & Co., New-York Centrala za SHS: Zagreb, Marulićeva ulica broj 5.

Podružnice: Ljubljana, Selenburgova ulica 3, Maribor, Zagreb, Karlovac, Varaždin, Osijek, Vinkovci, Bjelovar in Brod na Savi, Subotica, Novi Sad, Sarajevo, Mostar, Banjaluka, Tuzla, Dubrovnik, Podgorica, Beograd, Kruševac, Niš, Skoplje, Veles, Bitolj, Kragujevac, Zaječar in Stip. 36/L

Zastopništva v vseh večjih mestih.

RAZGLAS.

V četrtek dne 18. januarja 1923. ob 10. uri dopoldne so vrši na licu mesta v Mariboru, Mlinska ulica št. 15,

prostovoljna javna dražba.

Proda se hiša z vrtom. V hiši se vrši stara gostilniška obrt, poprej znana Šošaričeva gostilna.

Najnižja ponudba znaša dva milijona jugoslovanskih kron. Ponudniki morajo pred začetkom dražbe položiti 10% varščine. Hiša se proda tudi pred dražbo, ako to kupec želi.

Natančnejše podatke glede dražbenih pogojev, obsežnosti objekta itd. dajeta sodni komisar dr. Franjo Firbas, notar v Mariboru, ter zastopnik lastnika dr. Franjo Rosina, advokat v Mariboru. 4496

Knjigovodja, bilance zmožen, gospodična, izurjena strojepiska in stenografinja,

perfektna v slovenskem in nemškem jeziku, se sprejme za takojšnji nastop. Od 14. dne stroke prednost. — Pismene ponudbe na upravnitvo „Jutra“ pod „Lesna industrijska družba v Ljubljani“.

4470

Največja izbira 84. III

različnih pletenin, majic, nogavic in rokavio pri trdki

A. & E. Skabernè Ljubljana Mestni trg 10

Vreče, drobno sol in vse specerijsko blago nudi po najnižjih cenah trdka

SIFC-RANT, KRANJ.
Kupuje tudi poljske pridelke in suhe gobe po najvišjih cenah. 1361

Za božične praznike

priporočamo najfinije specialitete ruma:

Cognac-rum, Citron-rum, Orange-rum.

Kupujemo rabljene prazne steklenice za konjak vsake velikosti po najvišjih cenah.

„ALKO“, veletrgovina z žganjem, družba z o. z.
Ljubljana, Kolizej.

Zahtevajte „MEDICINAL KONJAK“

z znamko „ALKO-modri križec“ 98/1

in

!! najfinejše krem likerje !!

„ALKO“, Ljubljana-Kolizej.